

Yhteistilastopäivä 1.12.2010

Ajankohtaista tilastoista
Markku Laitinen

Yhteistilastopäivä 1.12.2010

- 12.00 -12.10 Avaussanat – Ajankohtaista – Markku Laitinen, Kansalliskirjasto
- 12.10 – 12.30 Kehittyvät tilastostandardit – Markku Laitinen, Kansalliskirjasto
- 12.30 – 13.00 Tilastoinnin uudet mahdollisuudet – kohti kirjaston vaikuttavuuden mittaamista – Markku Laitinen, Kansalliskirjasto
- 13.00 – 13.30 Ja miten se sitten toimii... – Tapausselostus Itä-Suomen yliopistosta, Jarmo Saarti, Itä-Suomen yliopiston kirjasto
- 13.30 – 14.00 Kirjastojen yhteiset tilastot? – Antti-Pekka Seppänen, Uudenmaan ELY-keskus
- **14.00 - 14.30 Kahvitauko**
- 14.30 – 15.00 Yhteistilaston rakenne ja tilastointi – Markku Laitinen, Kansalliskirjasto
- 15.00 –16.00 Loppukeskustelu/Paneeli
 - e-aineistojen mittaaminen
 - vaikuttavuuden osoittaminen
 - rakenteellisen kehittämisen vaikutus tilastointiin

Ajankohtaista

Yhteistilastopäivä 1.12.2010

Markku Laitinen

Ajankohtaista

- Kansalliskirjaston verkkopalveluiden säännöllinen huoltoikkuna:
 - joka kuukauden 3. tiistai kello 9 – 12.
 - tänä aikana palvelimiin tehdään päivityksiä ja asennuksia, mikä voi aiheuttaa katkoksia yhteistilastopalvelussa.

Ajankohtaista

- **LIBER** (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche - Association of European Research Libraries)
 - Euroopan kirjastojen tilastointi
 - ISO 2789 implementointi
 - Benchmarkkaus
 - Työryhmä, pj Ronald Schmidt

Thank
You!

Kehittyvät tilastointistandardit

Yhteistilastopäivä 1.12.2010

Markku Laitinen

Kehittyvät tilastostandardit

- ISO 2789 uudistus
 - Information and documentation - International library statistics (ISO/TC 46/SC 8)
 - Ilmestyi 2006
 - Uudistustyö käynnistynyt 2010
 - Perustelut uudistustarpeelle
 - Alan nopea kehitys
 - Rinnakkaisstandardien kehitys
 - Uudet asiat myös päästandardiin
 - » Kansalliskirjastojen TR, kirjastorakennusstandardi (TR), digitoitumisen kehitys, open access, uudet palvelut (mm. Second life, blogit)
 - Virtuaalikäyttäjien laskenta monipuolistuu
 - Muukin kuin www-sivulataukset
 - Yhteydenotot

Kehittyvät tilastostandardit

- ISO 11620
 - Performance indicators for libraries (ISO/TC 46/SC 8)
 - mittaristandardi
 - Uudistustyö käynnistyy 2010

Kehittyvät tilastostandardit

- Statistics and quality issues for web archiving
 - ISO/TR
 - Tarkoitus
 - määritellä verkkoarkistointitoimintaan liittyviä mittareita ja niiden mittaustapoja
 - käsitteet
- Suomen edustaja tietoasiantuntija Tomas Ukkonen, Kansalliskirjasto

Kehittyvät tilastostandardit

- ISO/TR 11219 "Qualitative conditions and basic statistics for library buildings (space, function and design)"
- Kirjastotilojen suunnitteluohje
 - Asiakaspalvelutilat
 - Eri palvelut, eri tyyppiset kirjastot (esim. musiikkikirjasto)
 - Eri asiakasryhmät (lastenkirjasto, nuoret aikuiset, näkövammaiset, liikuntarajoitteiset, muut erityisryhmät)
 - Kokoelmatilat, varastot, varastointiolosuhteet
 - Eri kokoelmatyypit
 - Eri tyyppisten palvelujen vaatimat tilat
- Työ jatkuu....
- Suomi kommentaattorina

Kehittyvät tilastostandardit

- ISO/TR 16439
 - Methods and procedures for assessing the impact of libraries
 - Tarkoitus
 - Määritellä kirjastojen toiminnan vaikuttavuuden arviointiin soveltuvia mittareita ja niiden mittaustapoja
 - Käsitteet
 - IFLA, UNESCO, ISO, Global Statistics -projekti
 - Työ käynnistyy 2010

Thank
You!

Tilastoinnin uudet mahdollisuudet

Yhteistilastopäivä 1.12.2010

Markku Laitinen

Kirjaston vaikuttavuus

- Vaikuttavuus
 - Tilastofaktat (objektiivinen data), asiakaskyselyt (subjektiivinen data)
 - Kirjaston pitää näkyä ja kuulua
 - Osoitetaan kirjastotoiminnan hyöty ja arvo päättäjille, sidosryhmille / rahoittajille, asiakkaille
 - Turvataan kirjaston asema osana kehysorganisaation (korkeakoulu, tutkimuslaitos, kunta, koulu jne) peruspalveluja
- Library Statistics for Advocacy (IFLAN tilastojaos / ISO)
 - Kirjaston johdolle suositukset suunnittelun ja raportoinnin tueksi
 - Tilastollisesti orientoituneesta raportoinnista proaktiiviseen raportointiin
 - Johdon työkalupakki: yhtenäinen ja universaali mittaristo kirjaston prosessien analysointiin
 - Tavoitteena peruskäsitteistö ja koulutusmoduli, jolla kirjastojen ja alan järjestöjen tilastotietoa ja –taitoa kehitetään
 - Tarkoituksenmukaisen tilastodatan kerääminen kirjastojen resursoinnista ja tuloksista
 - Kirjastojen vahvuuksien ja tarpeitten esiin tuominen
 - Kirjastojen vaikutuksen osoittaminen sosiaalisessa kanssakäymisessä, koulutuksessa ja kulttuurissa
 - Global Statistics –projekti
 - Building Strong Library Associations –ohjelma

Kirjaston vaikuttavuus

- Kirjastotilastomanifesti: <http://www.ifla.org/en/publications/ifla-library-statistics-manifesto>
 - IFLA 2010 – presidentti Claudia Luxin aloite 2008
 - Korostaa oikean ja laadukkaan tilastotiedon merkitystä kirjaston arvon osoittamisessa käyttäjille ja yhteiskunnalle
 - Tilastotieto on välttämätöntä kirjastojen johdolle haluttaessa vaikuttaa päättäjien ja rahoittajatahojen linjauksiin ja strategiseen suunnitteluun
 - Tiedottaminen suurelle yleisölle
 - Vaikutusta strategiseen suunnitteluun ja edistää luottamusta

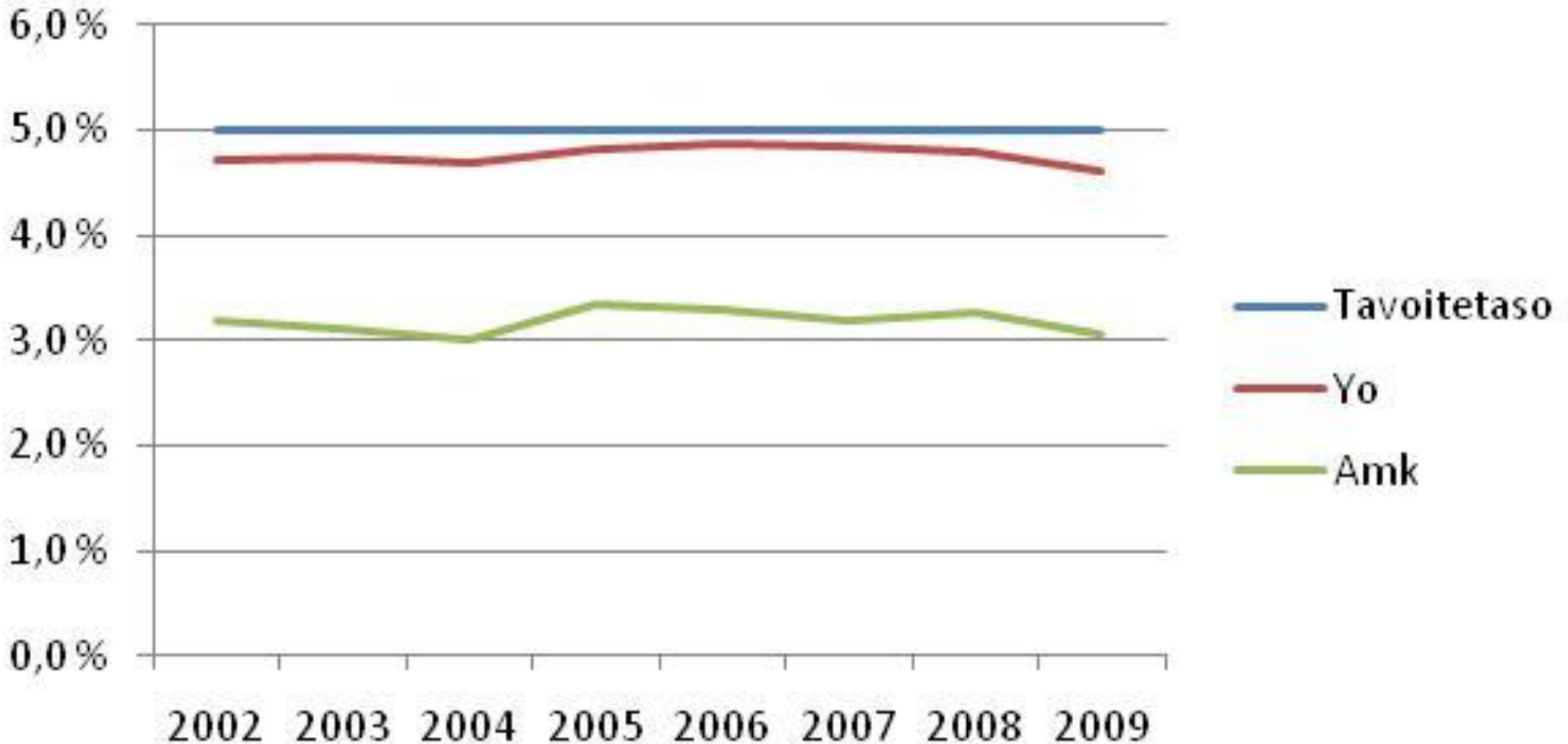
Kirjaston vaikuttavuus

- QQML (Qualitative and Quantitative Methods in Libraries)
- Toimintojen laadullinen mittaaminen johtamisen apuvälineenä
 - Tilastotiedot apuna päätöksenteossa
 - Kirjaston palvelujen laatu
 - Elektronisten kirjastopalvelujen arviointi
 - Benchmarking, havainnointi, tilastolliset laskelmat
 - ISO 11620 (Library Performance Indicators)
- Panostus kirjastoon vs. julkaisut, viittaukset, väitöskirjat (lkm, arvosanat...).
- Asiakkaitten tarpeita vastaavan kokoelman esilläpito: käyttötilastot, lainausfrekvenssi suhteessa esilläpitoaikaan.
- Panostus tietyn tyyppiseen kirjallisuuteen vs. opiskelijoiden menestys alalla – haasteena kauseliteetin osoittaminen.

Kirjaston vaikuttavuus

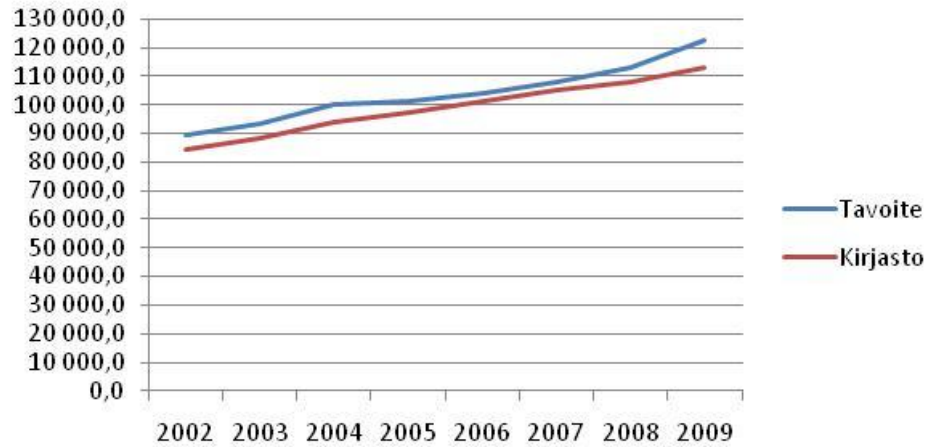
- Yo-kirjastojen neuvosto
 - Kirjastoaineistokulut [koko organisaatio yht.] / kehysorganisaation kokonaiskulut (%)
 - Kirjaston kokonaiskulut / kehysorganisaation kokonaiskulut %
 - Ostetut monografiat / kohdeväestö
 - Elektroniset kausijulkaisut / kohdeväestö
 - Annetut opetustunnit ja niihin osallistuneet
 - Osallistujia / tunti

Kirjastomenojen osuus kehysorganisaation kokonaismenoista korkeakouluissa

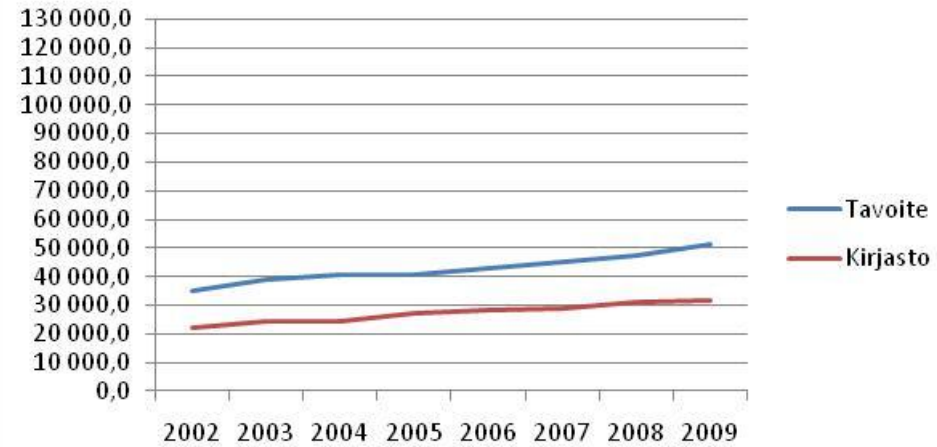

Lähde: Opetuksen ja tutkimuksen toimintaympäristö 2020. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2009:26
<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2009/liitteet/tr26.pdf?lang=fi>

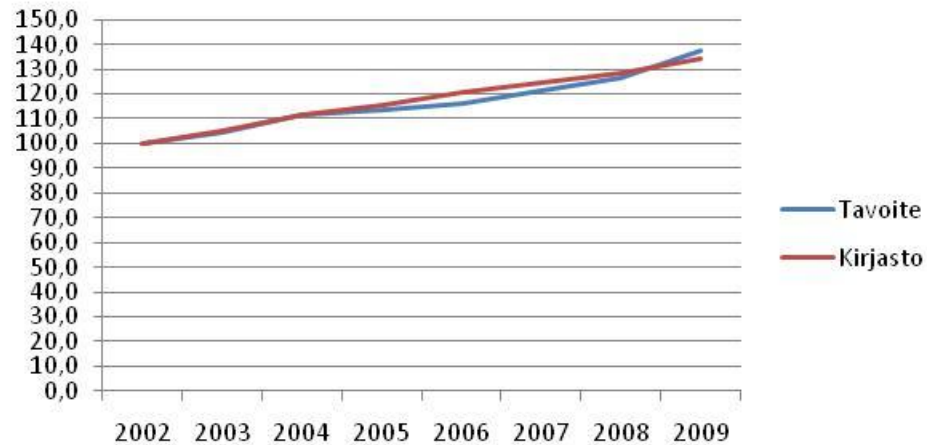
Kirjastomenojen osuus kehysorganisaation kokonaismenoista yliopistoissa (x 1000 €)

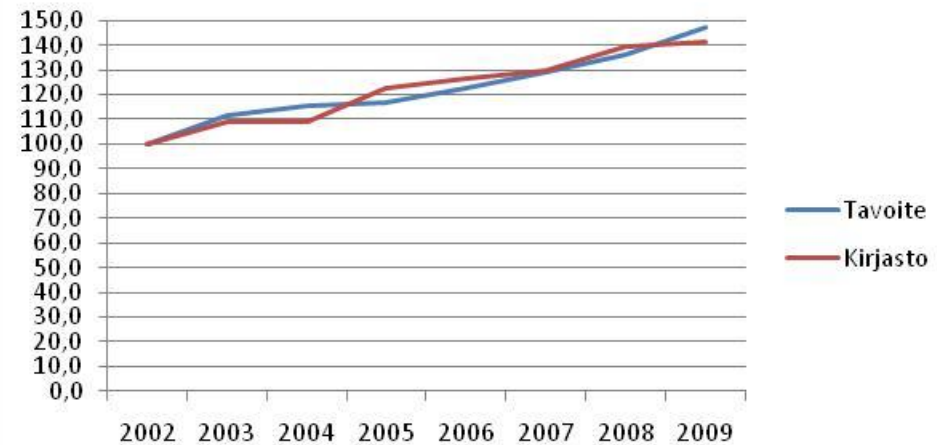
Kirjastomenojen osuus kehysorganisaation kokonaismenoista ammattikorkeakouluissa (x 1000 €)

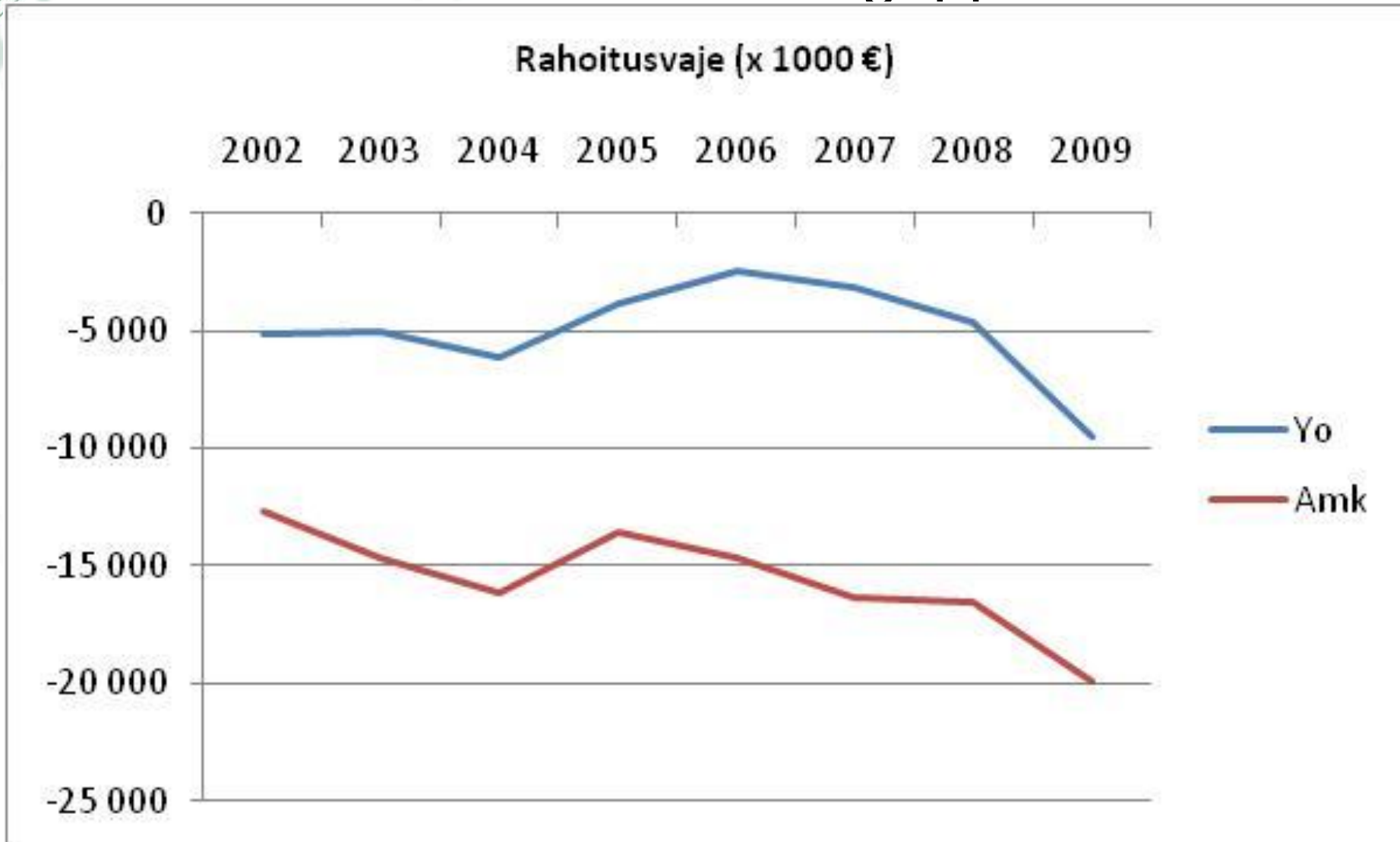
Kirjastomenojen osuus kehysorganisaation kokonaismenoista yliopistoissa (2002=100)

Kirjastomenojen osuus kehysorganisaation kokonaismenoista ammattikorkeakouluissa (2002=100)

Näin suuri euromääräinen “gäppi”:

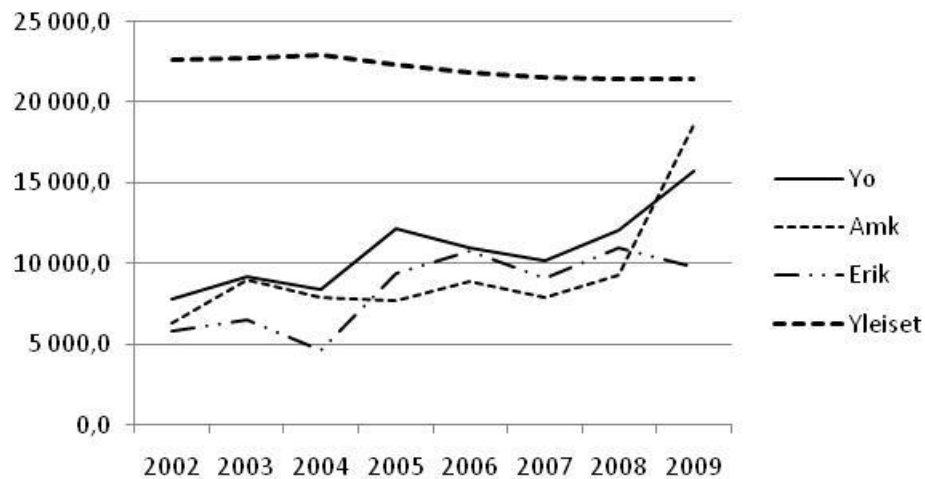
10 (11...) mittaria

Mittari	Tietoähde
Asiakaskyselyssä "palvelut kokonaisuudessaan" -kohdasta saatu arvio	Kysely
Asiakkaan saaman tiedon antama hyöty asiakkaalle	Kysely
Kirjastokäynnit (fyysiset ja virtuaaliset) / kohdeväestö tai asukas	KITT/SYT
Kirjaston kokonaiskulut / kohdeväestö tai asukas	KITT/SYT
Kirjaston vaikuttavuus omassa kehysorganisaatiossa / yhteiskunnassa	Tutkimus/selvitys
Opiskelun ja työskentelyn tehostuminen (vaikutusmittari)	Kysely/Tutkimus/Selvitys
Lainat + el. palveluiden aineistonlataukset/kohdeväestö tai asukas	KITT/SYT
Kirjastoaineistokulut (€) / kohdeväestö tai asukas (fyysiset ja digitaaliset aineistot) [koko org yht.]	KITT/SYT
Kirjastoaineistokulut (€) / kohdeväestö tai asukas (fyysiset ja digitaaliset aineistot) [käytetäänkö molempia vai jompaakumpaa?]	KITT/SYT
Kirjastoaineistokulut (€) / kohdeväestö tai asukas (fyysiset ja digitaaliset aineistot) [kirjaston budjetti]	KITT/SYT
Informaatiolukutaito, esim. tiedonhank.opetuksen vaikutus opiskeluun	Kysely
Kokoelmien kattavuus ja laadukkuus (kirjastokohtainen asia?)	Tutkimus/Selvitys
Lisäksi:	
Panos-tuotos -mittarit lasketaan edellisten avulla...	KITT/SYT + jokin muu tapa?
Toisen asteen vaikutus otettava huomioon amkien mittareissa	???

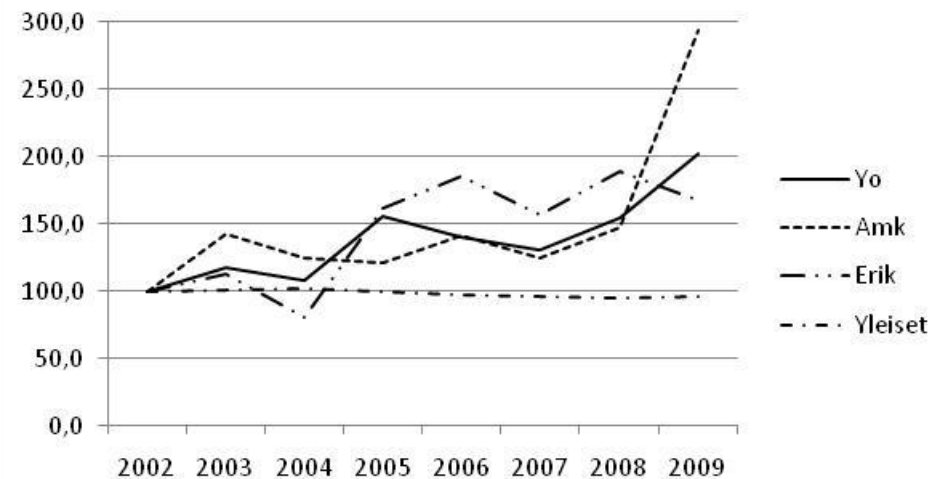
Annetut lainat + e-aineistolataukset + hankittu aineisto (sy) + e-aineistonimekkeet + luetteloidut tietueet / htv

- 1.1 Painetut monografiat / b) kartunta / säilytysyksikköjä(34) +
- 1.2 Painetut kausijulkaisut / b) kartunta / säilytysyksikköjä (43) +
- 1.3 Käsikirjoitukset / a) kokoelmat / säilytysyksikköjä(54) +
- 1.4 Mikromuotoinen aineisto / b) kartunta / säilytysyksikköjä(62) +
- 1.5 Kartat / b) kartunta / säilytysyksikköjä (70) +
- 1.6 Painetut nuotit ja partituurit / b) kartunta / säilytysyksikköjä (79) +
- 1.7 Audiovisuaalinen aineisto / b) kartunta / säilytysyksikköjä(91) +
- 1.8 Graafinen aineisto / b) kartunta / säilytysyksikköjä (102) +
- 1.9 Patenttijulkaisut / b) kartunta / säilytysyksikköjä (110) +
- 1.10 Arkistoaineisto / b) kartunta / säilytysyksikköjä(389) +
- 1.11 Muu kirjastoaineisto / b) kartunta / säilytysyksikköjä(392) +
- 1.12 Digitaaliset dokumentit / b) kartunta / digitaaliset tallenteet (sy)(144) +
- 1.12 Digitaaliset dokumentit / b) kartunta / verkkodokumentit (nimekkeet)(145) +
- 1.13 Tietokannat / b) kartunta / tietokantojen määrä(156) +
- 1.14 Saapuvat kausijulkaisut / b) elektroniset kausijulkaisut(170) / käytössä olevien kausijulkaisunimekkeiden määrä (171) +
- 1.15 Luettelointi / b) lisätyt tietueet yhteensä(177) +
- 1.15 Luettelointi / c) luettelointi muihin tietokantoihin(182) / tietueiden määrä(184) +
- 2.2 Lainaus / a) Kotilainat / lainat palvelutiskiltä(226) +
- 2.2 Lainaus / b) Lukusalilainat (229) +
- 2.2 Lainaus / a) Kotilainat / Uusinnat / uusinta palvelutiskiltä) (415) +
- 2.9.2 Bibliografiset tietokannat / Katsotut tietueet (280) +
- 2.9.3 Hakuteostietokannat / Haetut dokumentit tai tietueet (480) +
- 2.9.4 Sanakirjatietokannat / Haetut dokumentit tai tietueet (636) +
- 2.9.5 Elektroniset kausijulkaisut /Katsotut dokumentit (284) +
- 2.9.6 Sähkökirjatietokannat / Katsotut dokumentit (631) +
- 2.9.7 Muut digitaaliset dokumentit / Katsotut dokumentit (288) /
- 5.1 Kirjaston henkilökunta / b) henkilötyövuodet (htv), niistä (378)

Panos-tuotos: Suoritetta/htv

Suoritetta/htv (2002=100)

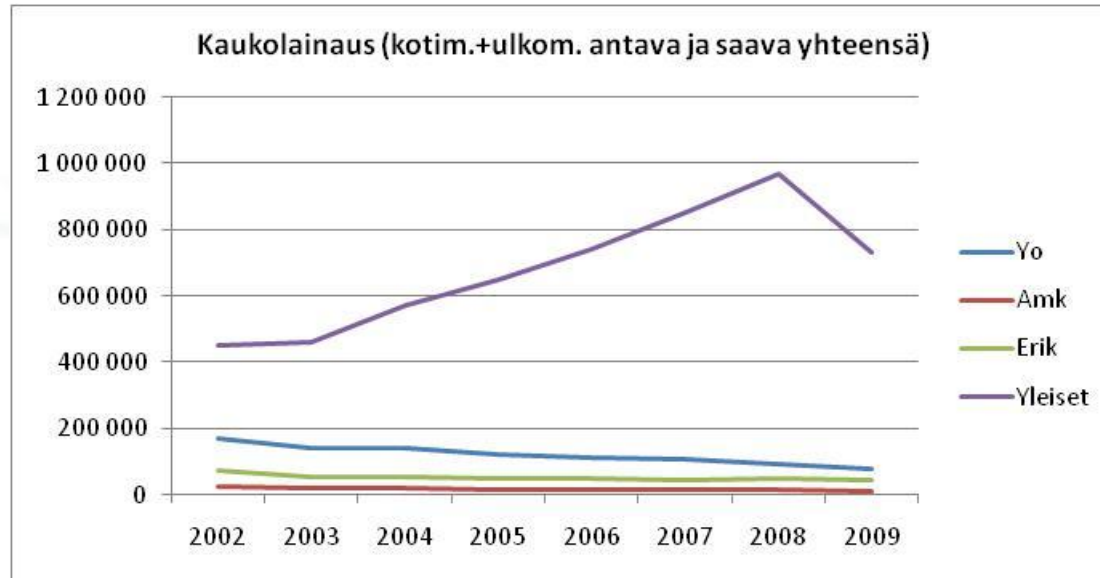
Yo-kirjastot:

-2005 Kansalliskirjaston 2.9 milj. pienpainatetta mukaan tilastoon (1.11 Muu kirjastoaineisto)

Erikoiskirjastot:

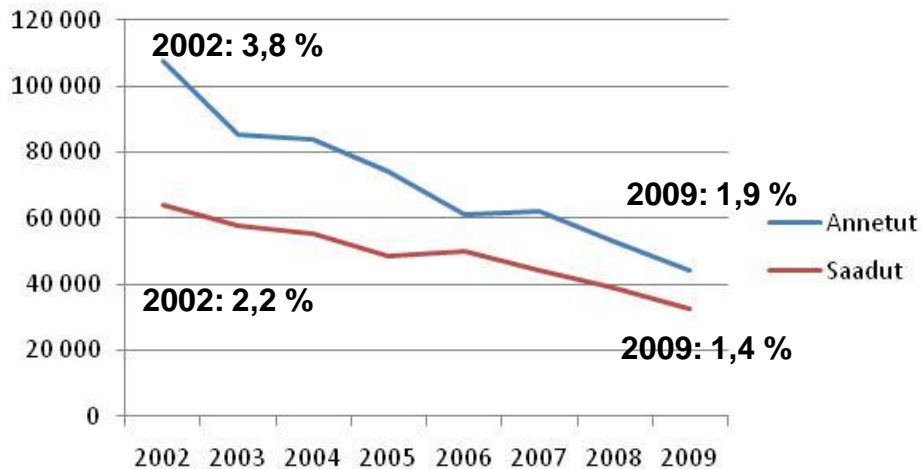
- 2004 poistettu kartunnasta 18 milj e-patenttia, jotka siirrettiin sähköiseen muotoon
- E-patenttien kartunta sen jälkeen > 1 milj. / v
- Painettujen pat. kartunta ennen e-muotoon siirtymistä ± 200 000 / v., jälkeen ± 10 000

Onko kaukolainoilla väliä?

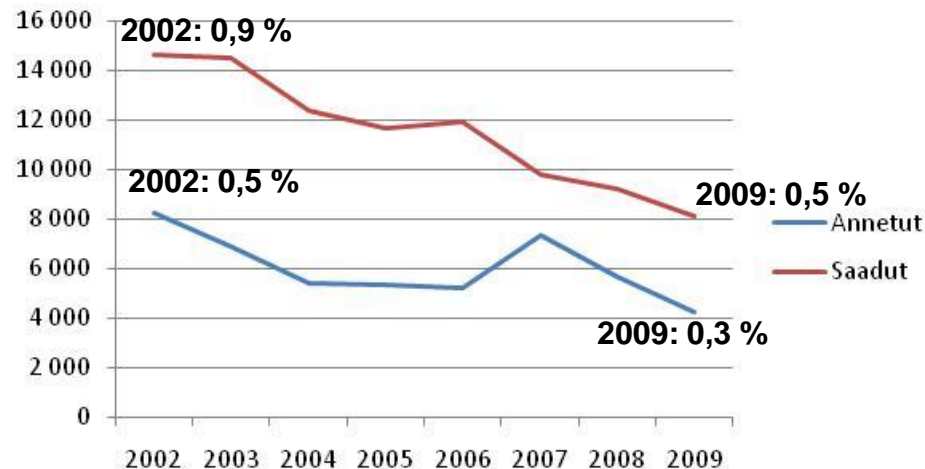

Kaukolainauksen kehitys – suhde koti- ja lukusalilainoihin

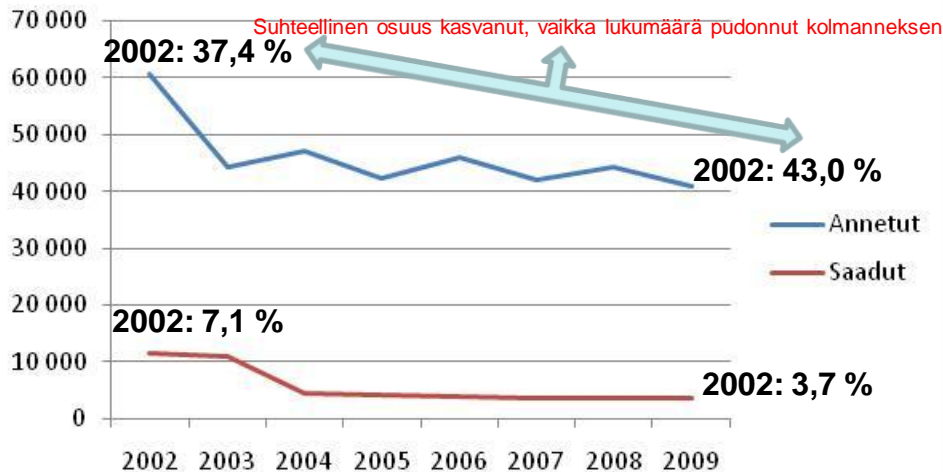
Kotim. + ulkom. kaukolainat - Yo

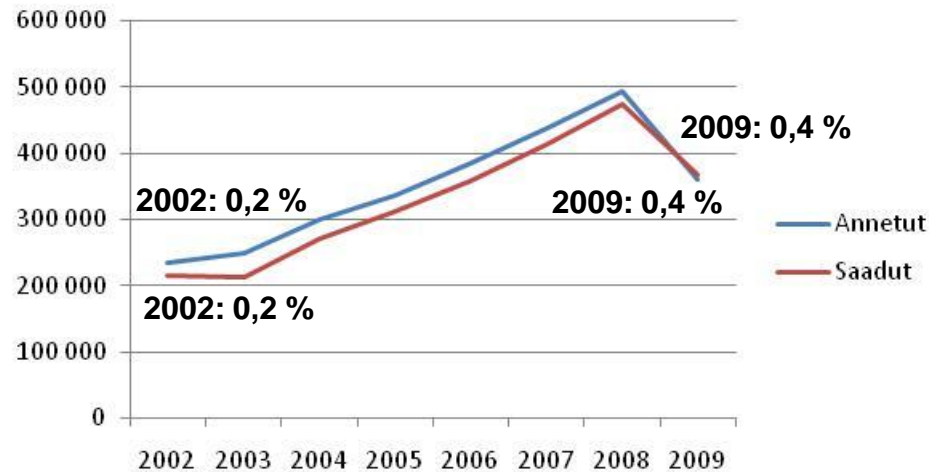
Kotim. + ulkom. kaukolainat - Amk

Kotim. + ulkom. kaukolainat - Erikoiskirjastot

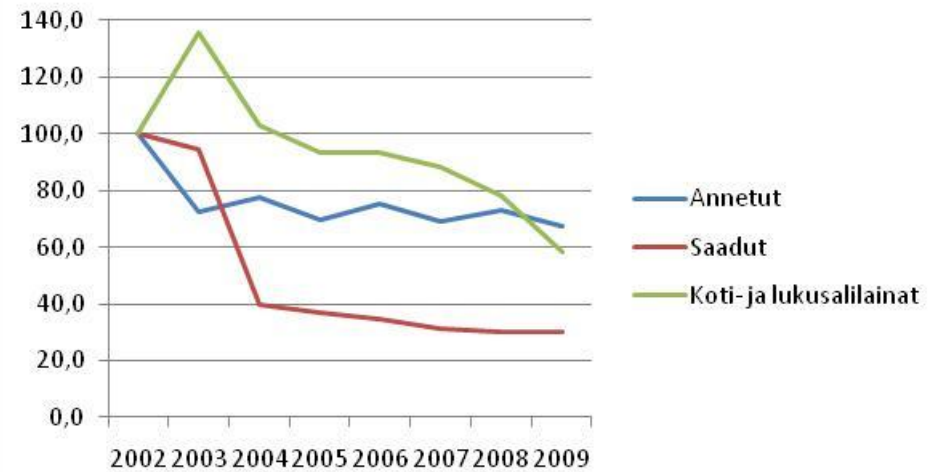

Kotim. + ulkom. kaukolainat - Yleiset

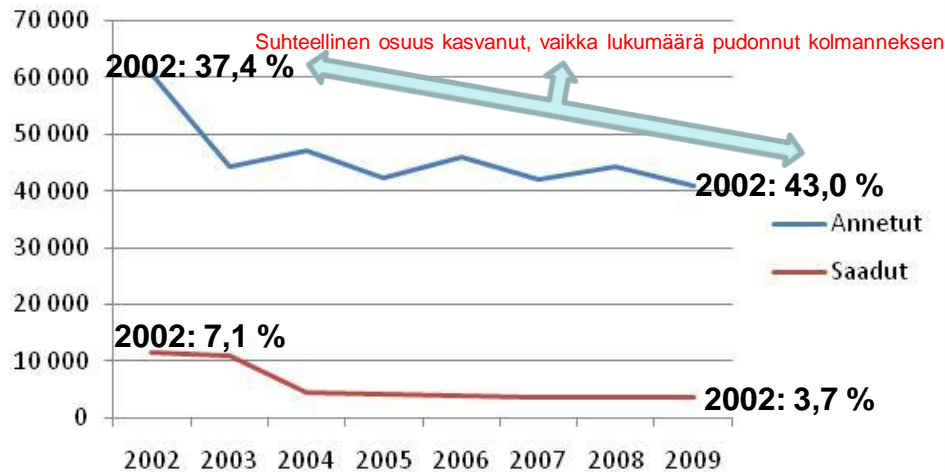

Kaukolainauksen kehitys – suhde koti- ja lukusalilainoihin

Koti- ja lukusalilainat ja kaukolainausta - Erik (2002=100)

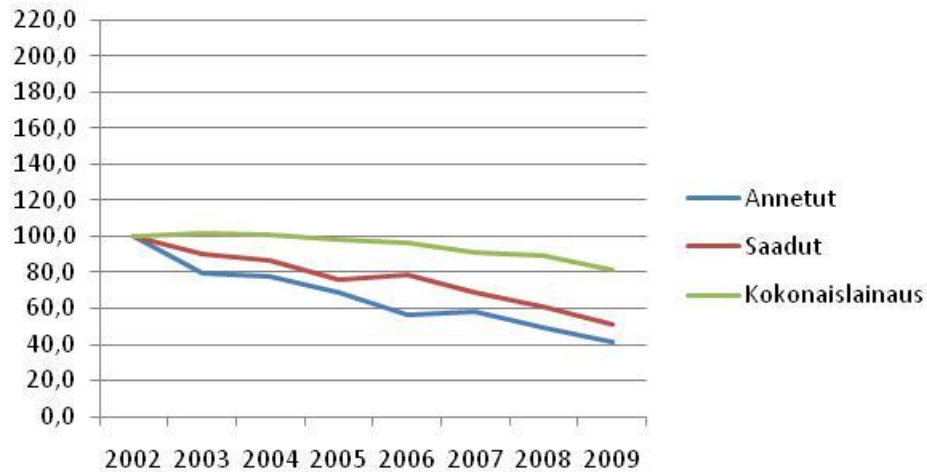
Kotim. + ulkom. kaukolainat - Erikoiskirjastot

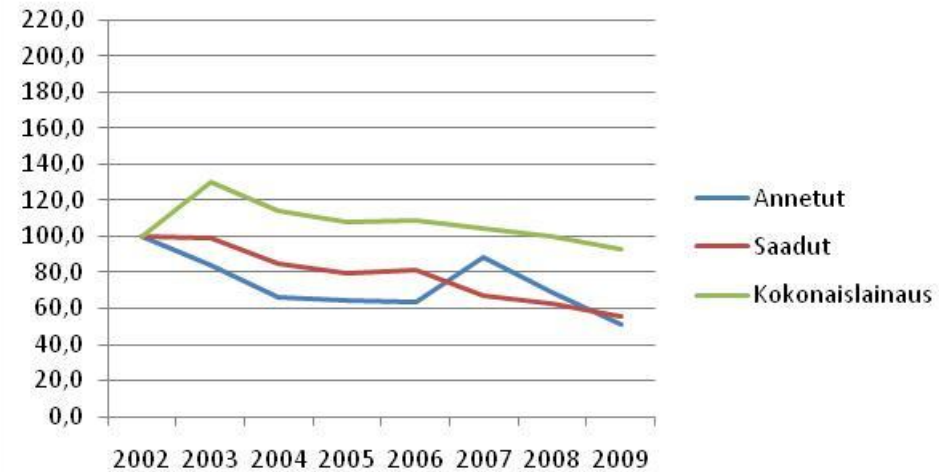
Erikoiskirjastoissa koti- ja lukusalilainausta (ilman uusintoja) on alentunut voimakkaammin kuin antava kaukolainausta

Kaukolainauksen kehitys – suhde koti- ja lukusalilainoihin

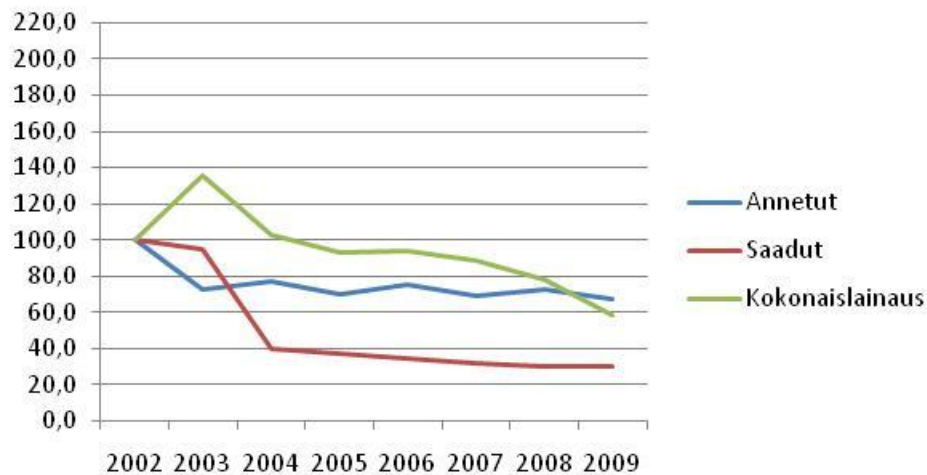
Kokonaislainaus ja kaukolainaus - Yo (2002=100)

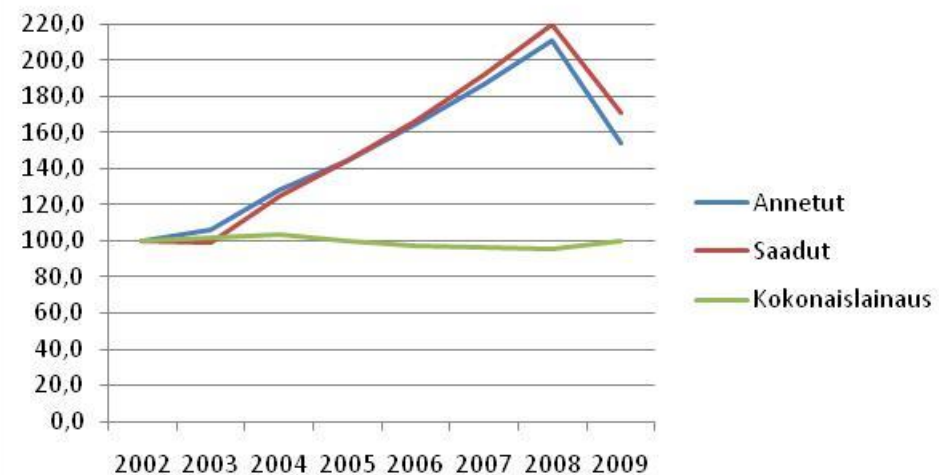
Kokonaislainaus ja kaukolainaus - Amk (2002=100)

Kokonaislainaus ja kaukolainaus - Erik (2002=100)

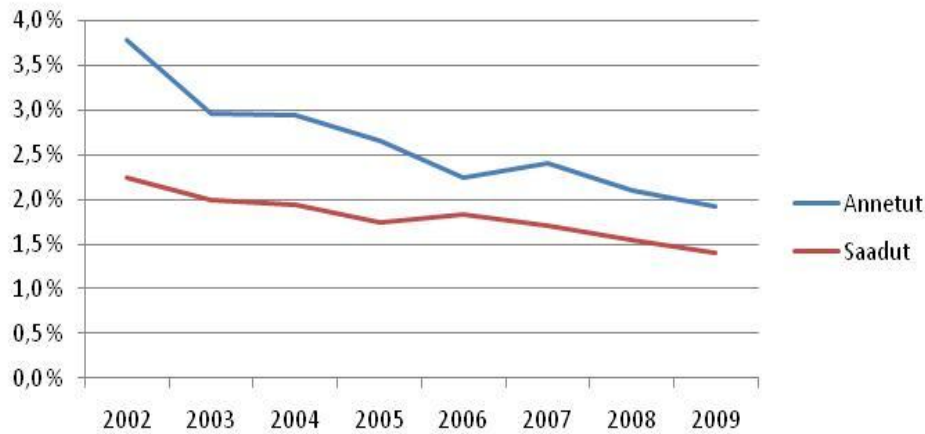

Kotim. + ulkom. kaukolainat - Yleiset (2002=100)

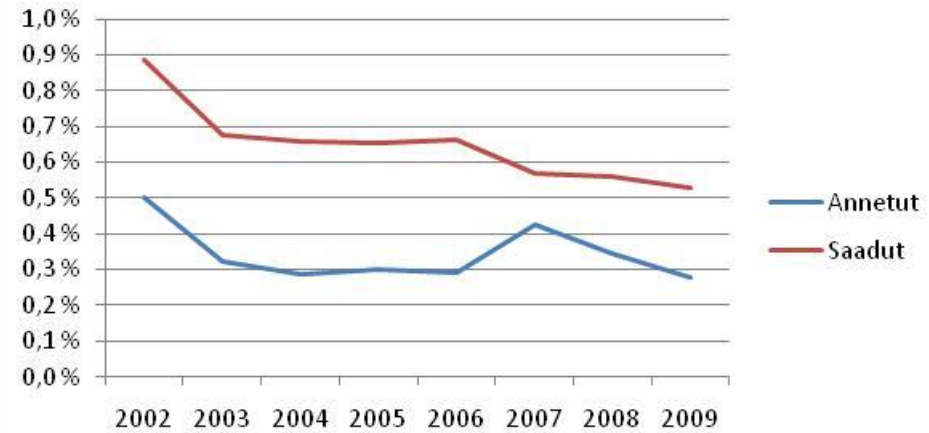

Kaukolainauksen kehitys – suhde koti- ja lukusalilainoihin

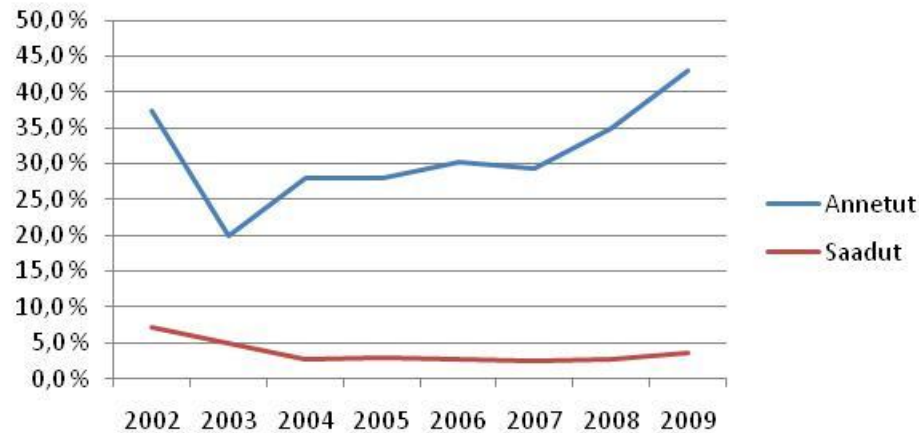
Kotim. + ulkom. kaukolainat: osuus lainauksesta (koti- ja lukusalilainat) - Yo

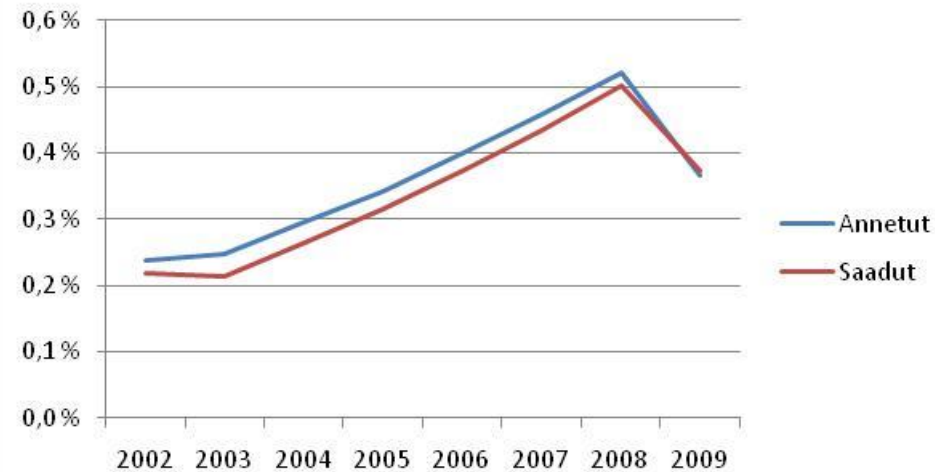
Kotim. + ulkom. kaukolainat: osuus lainauksesta (koti- ja lukusalilainat) - Amk

Kotim. + ulkom. kaukolainat: osuus lainauksesta (koti- ja lukusalilainat) - Erik

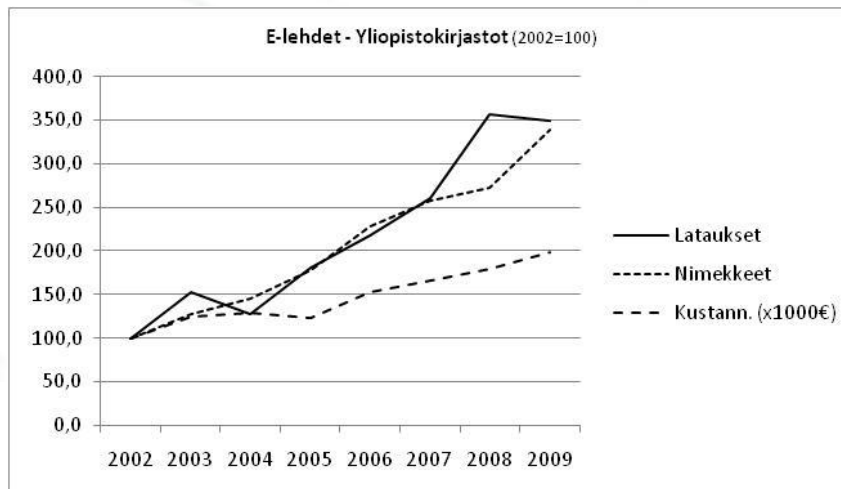

Kotim. + ulkom. kaukolainat - Yleiset

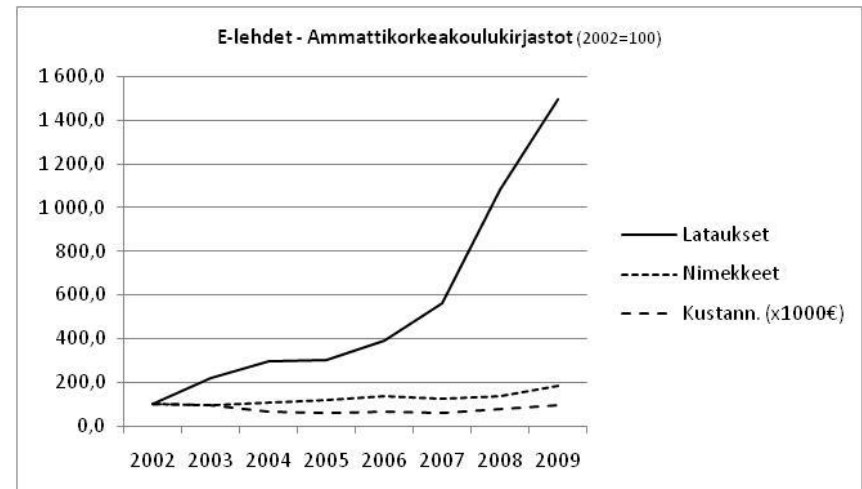

E-lehtien kasvu

Yliopistot

Ammattikorkeakoulut

Thank
You!

Yhteistilastopäivä 1.12.2010

Yhteistilaston rakenneuudistus
Markku Laitinen

Yhdistyviä tai yhdistyneitä kirjastoja / suunnitelmia

- Itä-Suomen yliopisto
 - Kuopion yo + Joensuun yo
- Lapin korkeakoulukirjasto
 - Lapin yo + Rovaniemen amk + Kemi-Tornion amk
- Tritonia
 - Vaasan yo + Svenska handeshögskolan (osittain) – Åbo Akademi (osittain) + Novia (osittain) + Vaasan amk.
- Aalto-yliopisto
 - Teknillinen korkeakoulu + H:gin kauppakorkeak. + Taideteoll. kk
- Tampere
 - Tampereen amk + Pirkanmaan amk
- Turku
 - Turun yo + Turun kauppakorkeakoulu
- Lappeenranta
 - Lappeenrannan teknillinen yo + Saimaan amk.
- Helsingin yliopisto
 - Tiedekuntakirjastot + erillislaitoksia + sektoritutk.laitoksia yhdistetty 4 kampuskirjastoksi, keskitetyt palvelut, vireillä neuvotteluja palvelusopimuksista

Missä muodossa tilastot esitetään?

- Sektorirajat ylittäneet fuusiot ”sotkevat” perinteisen jaon
- Koskee jo vuoden 2010 tilastojen keruuta
- Kirjastot (johtajat ja tilastovastaavat) saivat asiaa koskevan kyselyn

1) Jos ei tehdä mitään...

- Jos yhteistilaston rakennetta ei muuteta:
 - Nykyinen sektorijako yo-, amk- ja erikoiskirjastoihin säilyy
 - Kirjasto, jossa ei ole tapahtunut sektorirajat ylittänyttä fuusiota, näkyy tilastossa omalla paikallaan perinteisen jaon mukaisesti
 - Jos kirjastossa on tapahtunut sektorirajat ylittävä fuusio, on
 - Joko
 - ratkaistava, kumpaan korkeakoulusektoriin uusi kirjasto-organisaatio "ensisijaisesti kuuluu"
 - Tai
 - sen yksiköt jätetään nykyrakenteen mukaisesti paikoilleen yo- ja amk-kirjastojen (erikoiskirjastojen) ryhmään, jolloin sektorirajat ylittävän fuusion kautta muodostunut kirjasto joutuu käsin keräämään koko organisaation kirjastotilaston esim. vertailevan haun avulla ja laskemaan kokonaisuuden itse.

2) Sektorijako uusiksi tai pois...

- 2) Nykyinen sektorijako joko poistuu kokonaan tai osittain tai täydentyy, jolloin
 - 2a) Tehdään sektorijako kahteen: Korkeakoulukirjastot ja Erikoiskirjastot
 - Kaikki korkeakoulukirjastot ovat samassa ryhmässä
 - Jos kirjastofuusiossa on korkeakoulukirjastoon yhdistetty myös erikoiskirjasto, on erikoiskirjasto joko
 - Jätettävä ryhmään Erikoiskirjastot (tällöin kk- ja erikoiskirjastosektorirajan yli fuusioituneen kirjaston on kerättävä koko organisaation kirjastotilasto esim. vertailevan haun avulla ja laskettava kokonaisuus itse)
 - Liitettävä uuteen kokonaisuuteen, jolloin se joutuu korkeakoulukirjastojen joukkoon
 - Jos halutaan kerätä yo- tai amk-sektorin kirjastotilasto, se on tehtävä esim. vertailevan haun avulla ja laskettava kokonaisuus itse.

"Neljäs sektori"

- 2b) Nykyisen sektorijaon lisäksi tehdään uusi "neljäs sektori" rajan yli fuusioituneille kirjastoille:
 - Yo-kirjastot
 - Amk-kirjastot
 - "Korkeakoulukirjastot"
 - Erikoiskirjastot
 - Jos kirjastofuusiossa on korkeakoulukirjastoon yhdistetty myös erikoiskirjasto, se joko
 - on jätettävä ryhmään Erikoiskirjastot (tällöin kk- ja erikoiskirjastosektorirajan yli fuusioituneen kirjaston on kerättävä koko organisaation kirjastotilasto esim. vertailevan haun avulla ja laskettava kokonaisuus itse) tai
 - Liitettävä uuteen kokonaisuuteen, jolloin se joutuu korkeakoulukirjastojen joukkoon
 - Jos halutaan kerätä yo- tai amk-sektorin kirjastotilasto, se on tehtävä esim. vertailevan haun avulla ja laskettava kokonaisuus itse.
 - Tämä jako saattaa hämmentää tilaston käyttäjää - mikä ero on yo, amk- ja "korkeakoulukirjastolla"?

2c) Ei sektorijakoa

- kaikki kirjastot ovat tyypistä riippumatta samassa ryhmässä "Tieteelliset kirjastot"
 - Kaikki kirjastoyksiköt fuusion tyypistä riippumatta ovat tilastossa automaattisesti oman katto-organisaationsa yhteydessä.
 - Kirjasto saa oman tilastonsa "yhdellä napinpainalluksella"
 - Jos halutaan kerätä yo-, amk- tai erikoiskirjastosektorin tilasto, se on tehtävä esim. vertailevan haun avulla ja laskettava kokonaisuus itse.

Suositus

- Pelkät Yo-kirjastot
- Pelkät Ammattikorkeakoulukirjastot
- Pelkät Erikoiskirjastot
- Sektorirajan yli fuusioituneet

- Tässä mallissa kaikki kirjastot saisivat oman kirjastonsa tilastot ”nappia painamalla”
- Vaikuttavuuden arviointiryhmä keskustelee asiasta

- Toisen polven KITT:n suunnittelu alkaa 2011

- ”Nimikilpailu” sektoreille!

Valitusta mallista riippumatta...

- Aikasarjojen jatkuvuus
 - Mikä on paras tapa kertoa fuusion tuoma etu? Tiedon tarpeet eri organisaatioilla erilaiset; ei yhtenäistä ohjetta miten vanhaa aikasarjaa tulisi käsitellä – voidaan siirtää sellaisenaan uuteen ympäristöön tai aloittaa alusta uudessa ympäristössä
- Kerättävän tiedon yhdenmukaiset periaatteet ja kerätyn tilastotiedon hyödyntäminen
- Mitä sektorirajat ylittävä kirjastojen yhdistyminen merkitsee tilastoinnin kannalta?
- Yhteiset vai erilliset tietokannat?
 - Tilastoharha laskettaessa nimekkeitä ja asiakkaita silloin kun tietokannat ovat erilliset
- Asiakastyypiluokittelu mietittävä kun tapahtuu sektorirajat ylittävä fuusio – samalla luokalla eri merkitys

Asiakkaitten tilastointikysymyksiä

- Asiakastyypiluokittelu uusiksi
 - Onko tarpeen erotella ovatko ulkop. asiakkaat yo:n vai amk:n?
 - Kohdeväestön ulkopuolisten asiakkaitten käytön tilastointi on tärkeää arvioitaessa kirjaston ulkoista vaikuttavuutta; siihen päästään käsiksi seuraamalla aktiivisia lainaajia.
 - Vaihtoehto 1
 - A. oma henkilökunta
 - B. oma opiskelija
 - C. ulkop. korkeakoulun opiskelija
 - D. ulkop. korkeakoulun henkilökunta
 - E. (tyhjä)
 - F. Muun oppilaitoksen opisk. tai henkilökunta
 - G. julkishallinnon edustaja
 - H → kuten KITT nykyään
 - Peruste: helpoin ratkaisu, mutta ulkopuolisia asiakkaita ei erotella yo- ja amk-asiakkaisiin
 - Vaihtoehto 2 – sektorirajat ylittävälle fuusioille
 - A. oma henkilökunta
 - B. oma opiskelija
 - C. ulkopuolisen yo:n opiskelija
 - D. ulkopuolisen yo:n henkilökunta
 - E. (tyhjä)
 - L. ulkopuolisen amk:n opiskelija
 - M. ulkopuolisen amk:n henkilökunta
 - Peruste: Antaa mahdollisuuden erotella asiakkaat kuten ennen
 - Em. Lisäksi mukaan olisi otettava myös erikoiskirjastojen asiakkaat

Lausuntopyyntö Tieteellisten kirjastojen yhteistilaston kehittämiseksi

- KITT-ohjausryhmän 2007–2009 työn ja yhteistilastopäivän 2007 muutosehdotusten pohjalta laadittiin esitys yhteistilaston tietosisällön parantamiseksi
- Tavoitteet
 - Karsia ”turhia” kysymyksiä
 - Yhtenäistää eri sektoreiden kysymyssarjoja
 - ”Eheyttää” kysymyskokonaisuutta
 - Tehdä tilastoa käyttäjäystävällisemmäksi erityisesti ”ei-kirjastoammattilaisille”
 - ”Uusien” tai muuttuneiden tilastotarpeiden huomioiminen

Muutosesitykset

- Muutosesitykset koskevat seuraavia kohtia
 - 0. Kirjastot
 - 0.1 Kirjastotyypit ja yksiköt
 - Perustiedot
 - Kehysorganisaatio
 - 1. Kokoelmat
 - Esitetään luovuttavan
 - Poistojen tilastoinnista
 - Kausijulkaisujen tilausmäärien tilastoinnista
 - Lisättyjen luettelotietueiden lukumäärien tilastoinnista alaryhmiin uutuus-/takautuva-/erittelemätön luovutaan
 - » Ei yksimielisyyttä, sillä uutuus- ja poimintaluetteloinnin osuutta seurataan

Esitys kohtien 1.1-1.14 ryhmittelyksi

(muutosesitystä työstetty yhteistyössä Linnea-Cat ryhmän kanssa)

Nykyinen jako

- 1.1 Painetut monografiat
- 1.2 Painetut kausijulkaisut
- 1.3 Käsikirjoitukset
- 1.4 Mikromuotoinen aineisto
- 1.5 Kartat
- 1.6 Painetut nuotit ja partituurit
- 1.7 Audiovisuaalinen aineisto
- 1.8 Graafinen aineisto
- 1.9 Patenttijulkaisut
- 1.10 Arkistoaineisto
- 1.11 Muu kirjastoaineisto
- 1.12 Digitaaliset dokumentit
- 1.13 Tietokannat
- 1.14 Saapuvat kausijulkaisut

Esitys: tilastointi ilmiasusta riippumatta, jako painettuihin ja e-aineistoihin pääryhmän alla

- 1.1 Kirjat
- 1.2 Kausijulkaisut
- 1.3 Kartat
- 1.4 Musiikkiaineisto
- 1.5 Visuaalinen aineisto
- 1.6 Patentit
- 1.7 Arkistoaineisto
- 1.8 Moniviestin
- 1.9 Muu elektroninen aineisto
- 1.10 Muu kirjastoaineisto

Esitys kohdaksi 2. Kirjaston käyttö ja käyttäjät

- 2.1 Käyttäjäryhmittely:
 - Yhtenäistetään 2.1 alakohdissa olevaa asiakasryhmittelyä korkeakoulusektorien osalta
 - Luovutaan alakohdasta c eli ”Rekisteröidyt lainaajat”
- 2.9 Elektroniset palvelut
 - 2.9.1 kokoelmatietokantojen yhteydenottokerrat palautetaan
 - 2.9.8 Kansalliset tietokannat – määrittelyt tarkistettava
 - Lisätään 2.9.10 Aineistoportaalin istuntojen määrät
 - Määritelmäehdotus: virtuaalikäynnit = kokoelmatietokannan yhteydentot + www-käynnit + aineistoportaalien istunnot – tulossa uudistettavaan ISO 2789 –standardiin, mutta missä muodossa, jää nähtäväksi

Esitys kohdaksi 3. Aukioloajat ja tilat

- 3.1 Aukiolotunnit ja 3.2 Aukiolopäivät
 - Määritelmien tarkistukset aukiolotunnit viikossa max 168 (=7-24) & aukiolopäivät vuodessa max 365
 - Luovutaan 3.4. c asiakkaiden käytössä olevat internet-yhteydet ja d asiakkaiden käytössä olevien lisälaitteiden määrä
- 3.5.2. Kirjastorakennuksen kokonaispinta-ala
 - Säilytetään, jos löytyy määritelmä milloin rakennus lasketaan kirjastorakennukseksi. Jollei yksiselitteistä määritelmää saada, niin tiedon tilastoinnista luovutaan.

Esitys kohdaksi 4. Talous

- 4.2 ”Kirjastoaineistokulut koko organisaatiossa” yhdistetään kohtaan 4.1.
 - 4.1. kohdassa on koko kehysorganisaation kirjastotoiminnan kulut ja sen vastineena säilyy nykyinen 4.5. Kirjaston rahoitus, jossa on kirjastotoiminnan rahoitus koko kehysorganisaatiossa
- 4.3. ALV –kulujen erillistilastoinnista luovutaan
 - organisaation maksama ALV sisältyy sekä menoihin että rahoitukseen. Jos organisaatio saa ALV-palautukset, sekä menot että rahoitus ovat arvonlisäverottomia.
 - Kohta 4.3. korvataan rasti ruutuun valinnalla – ALV-osuuden sisältyvät menoihin ja rahoitukseen (Kyllä / Ei)
- 4.4. Pääomakulut erilliskysymyksestä luovutaan.
 - Kirjastotoimintaan liittyvät pääomakulutkin raportoidaan kohdissa menot ja rahoitus ao. jaottelujen mukaisesti. Muiden organisaatioiden pääomakuluja (esim. Senaatti kiinteistöt) ei tilastoida.
- Lisätiedot
 - FinELib lisenssimaksut raportoidaan yhtenä lukuna
 - ”Myönnetty OPM:n keskitetty rahoitus...” luovutaan, koska sama asia kysytään jo edellä.

Esitys kohdaksi 5. Henkilökunta

- 5.1. a henkilöstön määrä (= ”pääluku”) vuoden lopussa luovutaan
- 5.1. b henkilötyövuodet: ilmoitetaan erikseen
 - htv:t, joiden todelliset palkkakulut on maksettu
 - htv:t, joista varsinaisia palkkakuluja ei kehysorganisaatiotasolla ole maksettu (siviilipalvelusmiehet, työkokelaat ym.)
- 5.1. c alajaottelun ensimmäiseksi kohdaksi ”kirjastoammatillista työtä tekevät (htv)”
 - Sille koulutukseen perustuva alajaottelu

Thank
You!

Kohti uutta tilastointivuotta

Yhteistilastopäivä 1.12.2010

Markku Laitinen

Tilastovalmennus 2010-2011

Yhteistilastotyöpajat talvella 2011

- "KITT vasta-alkajille" –sessio
- Tilastoinnin erityiskysymykset:
 - Voit
 - esittää kysymyksiä ja saada vastauksia
 - vaihtaa näkemyksiä ja kokemuksia tilastoinnista muiden asiantuntijoiden kanssa
 - syöttää tilaston vaikeat kohdat yhteistyössä valmentajan kanssa
 - saada vinkkejä tilaston syöttämiseen
 - Ristiintaulukointi
 - Tilaston sovelluksia

Tilastovalmennus 2010-2011

Yhteistilastotyöpaja 2010-2011

- Aluetyöpajat talvella 2010-2011
 - Etelä-Suomen työpaja: Helsinki I 20.1.2010 klo 9-16
 - Paikka: Vallilan atk-luokka Hattivatti (A 414), Teollisuuskatu 23 A, 4. krs, Helsinki
 - Sisä-Suomen työpaja: Tampere XX.XX.2011 klo 9-16
 - Paikka: Tampereen ammattikorkeakoulu?
 - Pohjois-Suomen työpaja: Oulu 16.2.2011 klo 9-16
 - Paikka: Oulun yliopisto, Linnamaa, Tiedekirjasto Pegasus (entinen Pääkirjasto), mikroluokka PK201

Loppukeskustelu

- e-aineistojen mittaaminen
- Vaikuttavuuden osoittaminen
- Rakenteellisen kehittämisen vaikutus tilastointiin